

Crònica música

Quan la vida canvia

David Castillo

Barcelona

Va venir Wynton Marsalis a cloure el Festival Internacional de Jazz més estrany que es recorda. Així ho va explicar Tito Ramoneda, de The Project. Obrint l'acte del Palau de la Música va afirmar que la d'enguany havia estat l'edició més llarga de la història –els concerts s'han dilatats durant més de deu mesos per la pandèmia– amb trencaclosques com modificar les agendes dels artistes internacionals i readaptar-les a la situació del nostre país. Ho va dir davant un Palau ple que el va aplaudir quan va saludar el públic: "Estimeu el festival com el festival us estima a vosaltres."

Va ser instants abans que donessin la medalla d'aquest any a Marsalis, llegenda vida del jazz americà. El director J.A. Cararach havia assenyalat que "vam clausurar l'edició número 51 del nostre festival el 28 de febrer del 2020, pocs dies abans d'entrar en un túnel que ha canviat les nostres vides per sempre, ens atrevíem a dir. El que no ha canviat, però, és la nostra passió per la música, pel jazz. I si el febrer del 2020 vam tenir la Jazz at Lincoln Center Orchestra, el juliol del 2021 repetim amb Marsalis". Doble clausura amb una orquestra de quinze músics: piano, bateria, contrabaix i dotze instruments de vent, amb el mateix Marsalis a l'última fila fent una de les seves habi-

Wynton Marsalis entre la Jazz at Lincoln Center Orchestra, dilluns al Palau de la Música ■ VOLL-DAMM FESTIVAL DE JAZZ DE BARCELONA - JORDI CALVERA

tuals exhibicions de talent, que tant recorden el mestre Duke Ellington.

Va ser un concert compacte, dominat pel *swing* des del primer moment, que podia permutar cap al *blues* o, fins i tot, el *soul*, ple d'alegria i optimisme, amb els músics en comunió amb una platea civilitzada i amatent a cadascú dels innumerable solos que el combo va aplicar en la seva lliçó magistral. Al seu llibre, *Com la música pot canviar la teva vida*, Marsalis sintetitzava quin és l'equilibri perfecte a l'escenari entre l'expressió artística individual i el sacrifici pel bé comú. Dilluns al Palau, els membres de la Jazz at Lincoln

Center Orchestra van exemplificar la doctrina del mestre duent-nos a la confluència entre l'art i l'humanisme, una cruïlla que només els savis de llarg recorregut són capaços d'experimentar. El resultat va ser una experiència única i, alhora, un nou concert de Marsalis, que sempre ho fa perfecte.

A punt de fer 60 anys, Marsalis pot fer derivar el grup cap als ritmes caribenys i la rumba per elevar-nos per un *swing* elegant abans d'evocar moments mítics de la història del jazz. Mentre individus així continuen rodant pel món, encara ens quedarà esperança. ■

Críticateatre

Jordi Bordes

Els actors es miren en Txèkhov

La gavina

Direcció: Àlex Rigola
Intèrprets: Chantal Aimée, Eudald Font, Àlex Rigola, Xavi Sáez, Melisa Salvatierra, Roser Vilajosana
Dimecres, 7 de juliol (fins a l'1 d'agost) a La Villarroel

Txèkhov va trobar paral·lelismes entre el comportament de les bèsties i el dels homes. Des d'aquí bateja *La gavina*. Txèkhov s'hi emmiralla. I Àlex Rigola hi posa un nou reflex: el dels actors que s'expliquen a través dels personatges. La posada en escena aprima al màxim el vidre que va de la ficció a la realitat.

La gavina té el mèrit de disposar d'un repartiment que respon als rols dels personatges. I que les experiències viscudes coincideixen amb la trama, el que confirma una realitat. Si en la versió clàssica l'enamorament de la jove actriu amb el dramaturg madur de la mare sona desigual (d'home capriciosos que vol lluir amant jove), ara Rigola revela un emmirallament preciós: sentir la incertesa que ell mateix havia sentit 25 anys enrere. I compartir-ho, amb aquella timidesa i sense saber com posar-se en l'escena.

Rigola ha destil·lat el teatre al màxim: com si fos

L'actriu Melisa Salvatierra, a 'La gavina' ■ FOCUS

un científic, extreu tot l'ADN d'una obra teatral clàssica i hi inocula la veritat dels actors en les relacions dels personatges

construïdes fa un segle. L'operació permet, des d'una entranyable intimitat, connectar el clàssic amb l'avui més rabiós. Va començar aquesta aventura amb *Ivànov* (Teatre Lliure, 2017). En aquesta aproximació a la veritat de l'actor, la peça més radical és *Aquest país no descobert...*, que respira la humanitat de la conversa entre pare i filla. Ara, el director *enfant terrible* de fa uns anys amb escenes de sang i fetge i música ben elèctrica a l'escena, destil·la la buidor de Peter Brook i celebra els silencis i, fins i tot, passar-se un matí pescant al llac, en plena soledat. ■

Críticamúsica

Guillem Vidal

Oasi americà

The Jayhawks

Barts (Barcelona), 12 de juliol

Té quelcom poètic que una de les primeríssimes gires per l'Estat d'un grup nord-americà després de la pandèmia (nou dates entre el 8 i el 18 de juliol, sense cap altre estat europeu en l'itinerari) fos la dels Jayhawks, un grup essencial per al ressorgiment, fa ja gairebé trenta anys, de l'*americana* i que, d'ençà del seu històric primer *tour* per aquestes contrades a començaments del 2001, manté una relació d'afecte amb audiències com les de Barcelona, on han actuat de manera força constant els darrers vint anys i que dilluns els va acomiadar dempeus tot agraint-los l'heroïtat d'haver vingut expressament de Minneapolis per a aquests *bolos*.

Costarà que bandes com els Jayhawks, inactius durant un any i mig,

tornin a agafar el rodatge de quan la Covid ens va canviar les vides, però tot i que entre això i el factor –pressupostari– de creuar l'Atlàntic sense un segon guitarrista el de dilluns no fos el millor concert del grup a Catalunya, sí que vam tornar a acariciar, durant prop de dues hores, un tipus de recital que, a Barcelona, feia mesos que no es veia: ofici, ofici i més ofici; melodies que Gary Louris –dilluns amb una samarreta *vintage* de Van Halen–, la pianista Karen Grotberg i el bateria Tim O'Reagan (sempre recordant-nos Levon Helm...) continuen entreteixint com gairebé ningú; i un repertori frondós amb èxits com *Save it for a rainy day* o *Blue*, quatre temes de *Xoxo* (2020) i incursions, finalment, en el fons de càtleg com *Trouble*, *Ain't no end o Broken harpoon*. Reviscolant oasi en temps, encara, de sequera.

Críticamúsica

Oriol Pérez Treviño

Gran Perianes

Javier Perianes

40è Festival Pau Casals
El Vendrell, 10 de juliol

No podia començar de millor manera la quarantena edició del Festival Pau Casals del Vendrell, amb un immens i prodigiós recital de Javier Perianes, un pianista amb una personalitat tan pròpia i potent que és capaç de desplegar immensos programes com l'escollat dissabte. Amb el suggeridor títol *La mort de Granados, una tragèdia*, el concert s'afegia al relat general de la temàtica del festival d'enguany: Pau Casals i Amèrica.

Dues grans sonates del romanticisme, com ho són les *número 12, opus 26* de Beethoven i *número 2, opus 25* de Chopin, amb la presència en cadascuna d'una marxa fúnebre, van obrir el foc musical en què, a partir de la celebr-

rima marxa chopiniana, interpretada com a peça final en l'històric recital impulsat per Casals a Nova York en l'homenatge a Granados, el concert va agafar forma de veritable remolí pianístic i de veritable gran recital, de molts quirats. Una invitació en tota regla a la introspecció de la nostra ànima a través d'una autèntica exhibició sonora d'un Perianes que ens fa escriure amb convicció que no és un pianista més, sinó un dels pianistes del panorama europeu més destacat dels de la generació dels 40 anys llargs. Els *Funeràries* de Franz Liszt, la versió del mateix compositor hongarès de la Liebestod pertanyent a l'òpera *Tristan i Isolde* (1865) de Richard Wagner (1813-1883), ens van assenyalar la validesa de la proposta expressiva de Javier Perianes.